

ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡର ରାଜ୍ୟପକ୍ଷୀ କୋଇଲି

ଭାରତରେ ଛୋଟପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ସୋସିଆଲ ମିଡ଼ିଆ ବ୍ୟାପନ କରିଦେବା ଉଚିତ କି ?

ଡ. ବିକାଶ କେଶରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଅଧ୍ୟକ୍ଷପଦାଧିକାରୀ, ଉତ୍କଳା ଓଡ଼ିଶା ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ସୋସିଆଲ ମିଡ଼ିଆ ଦ୍ୱାରା ଆଜିକାଲି ଛୁଆମାନେ ବିଗୁଣ୍ଡ ହେଉଥିବାର ପ୍ରମାଣିତ ହେଲେ ପରେ ଏହାକୁ ବ୍ୟାପନ କରିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରତିରୋଧୀ ହେବା ଉଚିତ। ସୋସିଆଲ ମିଡ଼ିଆରେ ଅସଠିକ୍ ସୂଚନା, ଖରାପ ପ୍ରଭାବ, ଖରାପ ପ୍ରଭାବ ପ୍ରଦାନକାରୀ ପ୍ରତିରୋଧୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯିଏ ୧୬ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟନେତ୍ର ମିଡ଼ିଆକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ କରିଛି। ଭାରତରେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଛି। ପ୍ରକୃତରେ, ମାତ୍ରାସ ହାଲକୋର୍ଟର ମଦୁରାଲ ବେଞ୍ଚ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି ଏକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି, ଯାହା ୧୬ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସୋସିଆଲ ମିଡ଼ିଆ ପ୍ଲଟଫର୍ମ ବ୍ୟବହାରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ କରିବ। ଏହା ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯେ ମଦୁରାଲ ଜିଲ୍ଲାର ଏସ. ବିଜୟକୁମାର ୨୦୧୮ରେ ଏକ ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ମାମଲା ଦାୟର କରିଥିଲେ। ଏଥିରେ, ସେ ଚିନ୍ତା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ସୋସିଆଲ ମିଡ଼ିଆରେ ଅଶୁଣ୍ଠା ସାମଗ୍ରୀ ସହଜରେ ଉପଲବ୍ଧ ଏବଂ ଛୋଟ ପିଲାମାନେ ଏସବୁ ଦେଖିବାକୁ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହୀ। ସେ କାତାୟ ଶିଶୁ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା ଆୟୋଗ ଏବଂ ତାମିଲନାଡୁ ଶିଶୁ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା ଆୟୋଗକୁ ସଚେତନତା ଦେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିଥିଲେ। ଏହା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷମତା ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ। ସେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖିଥିଲେ ଯେ ଅଶୁଣ୍ଠା ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଶିଶୁ ଯୌନ ନିର୍ଯାତନା ସାମଗ୍ରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସହଜରେ ଉପଲବ୍ଧ ଏବଂ ନାବାଳକ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ, ଯାହା ସେମାନଙ୍କର ମାନସିକ ଏବଂ ଭାବପ୍ରବଣ ବିକାଶକୁ ବିପଦରେ ପକାଇବା ସହ ପତନ ଘଟାଇଥାଏ। ଶୁଣାଣି ସମୟରେ, ହାଲକୋର୍ଟ କହିଥିଲେ, ‘ଆମେ ବୁଝୁଛୁ ଯେ ଅନଲାଇନ ଶିଶୁ ଯୌନ ନିର୍ଯାତନା ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଡେଭିଡ଼ଙ୍କ ଏବଂ URL ଗୁଡ଼ିକ ନିରନ୍ତର ଅପତେତ ଏବଂ ସକ୍ରିୟ।

ତଥାପି, ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ। ଏହି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେବଳ ଏକ ଅଭିଭାବକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଆଦି କିମ୍ବା ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ଭବ। ଏହା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ, ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନଙ୍କୁ ଶିଶୁ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ବିପଦ ଏବଂ ପ୍ରତିରୋଧକ ପଦକ୍ଷେପ ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରିବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ।’ ମାତ୍ରାସ ହାଲକୋର୍ଟ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅନୁରୋଧ କରିବା ସହକାରୀଙ୍କୁ ଦ୍ୱାରା ଗୃହୀତ ଆଇନ ପରି ଏକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ସମ୍ଭବତଃ ଅନୁରୋଧ କରିବୁ, ଯାହା ୧୬ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମ ବ୍ୟବହାରକୁ ନିଷେଧ କରିପାରିବ। ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଭାବରେ, ହାଲକୋର୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଏପରି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସଚେତନତା ଅଭିଯାନକୁ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କରିବୁ।

ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶରେ ସର୍ବତ୍ର ଦେଖାଯାଉଥିବା କୋଇଲି ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ରାଜ୍ୟ ଓ ପୁଡୁଚେରୀ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ରାଜ୍ୟପକ୍ଷୀ। ଓଡ଼ିଆ ନାମ-କୋଇଲି, ପିକ। ହିନ୍ଦି ନାମ-କୋଏଲ, କୋକିଳ। ଇଂରାଜୀ ନାମ-କୋଏଲ, ଏସିଆନ କୋଏଲ। ରାତିରେ ଏହି ପକ୍ଷୀର ସ୍ୱପ୍ନାଧିକାର ଶୁଣିବାକୁ ମିଳୁଥିବାରୁ ତାକୁ ଏସିଆନ ନାଇଟିଙ୍ଗେଲ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ। ବୈଜ୍ଞାନିକ ନାମ--(କୁକୁଲିଡି)କୋଇଲି ଏବଂ ପରଜାତି ପକ୍ଷୀ। ଅର୍ଥାତ୍ ନିଜେ ନାଟ ରଚନା ନ କରି, ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷୀର ବ୍ୟାପରେ ଅଣ୍ଡା ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଣ୍ଡା ଉଷ୍ଣପେଜାବା ଓ ଶାବକ ପାଳନର ଭାର ଗୋପନରେ ଲଦି ଦିଅନ୍ତି।

ବ୍ୟାପ୍ତି ଓ ବିସ୍ତୃତି-ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରି କୋଇଲି ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସର୍ବତ୍ର ଦେଖାଯାଏ। କିନ୍ତୁ ଏହି ପକ୍ଷୀ ମୁଖ୍ୟତଃ ଭାରତ ଉପମହାଦେଶ ଯଥା ପାକିସ୍ତାନ, ବାଙ୍ଗଳାଦେଶ, ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ଏସିଆ ଓ ଚୀନରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳନ୍ତି। ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରାୟ ୧୬ ପ୍ରକାରିର କୋଇଲି ଦେଖାଯାଏ। ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି ପ୍ରକାରି ଭାରତରେ ଅଛନ୍ତି। ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରି ଆସାମର ସ୍ତ୍ରୀୟା ଅଧିବାସୀ। ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରିର କୋଇଲି, ଯାହାକୁ ଏସିଆନ କୋଏଲ କୁହାଯାଏ, ତାହା କେବଳ ପାହାଡ଼ ଜମାଜମା ଛାଡି ଦେଲେ, କାଶ୍ମୀରରୁ କନ୍ୟାକୁମାରୀ ସର୍ବତ୍ର ଦେଖାଯାଏ।

ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଥିବା କୋଇଲି ସାଧାରଣତଃ କ୍ଷୟପ୍ରାପ୍ତ ପତଳା ଜଙ୍ଗଲ, ଆମ୍ବତୋଟା, କାଁବାଁ ବଡ଼ ଗଛ ଥିବା ବୃକ୍ଷବୃକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ, ଜନବସତି ବା ଚାଷକର୍ମ ନିକଟରେ ଗଛରେ, ଉଦ୍ୟାନର ତରୁ ବିଆରେ ରୁହନ୍ତି। ନୂଆନୁଆ ସ୍ଥାନରେ ଉପରୋକ୍ତ ସୁବିଧା ଥିଲେ, ସେମାନେ ସେଠାରେ ବସତିସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି। ଆଚାର ବ୍ୟବହାର-କୋଇଲି ବସନ୍ତ ଋତୁର ପକ୍ଷୀ ବୋଲି କୁହାଯାଏ। ଶୀତ ଋତୁ ପରେ ବସନ୍ତ ଋତୁରେ ପତ୍ର କର୍ପିଲେ ଓ ଆମ୍ବ ବଢ଼ିଲେ, ଆମ୍ବକୁଖୁରୁ କୋଇଲିର ସ୍ୱପ୍ନାଧିକାର କ୍ରମେ ଉଦ୍ଭିଦ ଆସି ତା ଉପସ୍ଥିତିର ସୂଚନା ଦିଏ। କୋଇଲିର ସ୍ୱର ସହିତ ଲୋକମାନେ ବେଶ୍ ପରିଚିତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଖୁବ୍ କମ୍ ଲୋକ ତାକୁ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥାନ୍ତି। କାରଣ କୋଇଲି ପ୍ରାୟତଃ ତଳକୁ ଉଡ଼ାଏ ନାହିଁ ବା ଫଡ଼ ଫଡ଼ ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ ଉଡ଼ିବୁଲେ ନାହିଁ। ଘଷ ପତ୍ର ଗଛଲିରେ ସବୁବେଳେ ଲୁଚି ବସିଥାଏ। ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ କୋଇଲିର କୁହୁତାନ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳୁଥିଲାବେଳେ, ବର୍ଷା ଓ ଶୀତଋତୁ ଆସିଲେ ସେ ତୁପ୍ତ ହୋଇଯାଏ। ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥଳରେ କୋଇଲି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନର ସ୍ତ୍ରୀୟା ବାସିନ୍ଦା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ସେମାନେ ଦୂର ଦୂରାନ୍ତକୁ ମଧ୍ୟ ଯାତ୍ରା କରିଥାନ୍ତି। ବିଶେଷ କରି ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ଶୀତ ପଡ଼ିଲେ, ଏମାନେ ଭାରତ ଉପମହାଦେଶ ଯଥା ପାକିସ୍ତାନ, ବାଙ୍ଗଳାଦେଶ, ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ଏସିଆ ଓ ଚୀନରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳନ୍ତି। ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରାୟ ୧୬ ପ୍ରକାରିର କୋଇଲି ଦେଖାଯାଏ। ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି ପ୍ରକାରି ଭାରତରେ ଅଛନ୍ତି। ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରି ଆସାମର ସ୍ତ୍ରୀୟା ଅଧିବାସୀ। ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରିର କୋଇଲି, ଯାହାକୁ ଏସିଆନ କୋଏଲ କୁହାଯାଏ, ତାହା କେବଳ ପାହାଡ଼ ଜମାଜମା ଛାଡି ଦେଲେ, କାଶ୍ମୀରରୁ କନ୍ୟାକୁମାରୀ ସର୍ବତ୍ର ଦେଖାଯାଏ।

ଆମ ମସ୍ତକରେ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ରେଖାମାନ ଥାଏ। ଶରୀରର ପେଟ ପାଖ ଧଳା ବର୍ଣ୍ଣର, କିନ୍ତୁ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ପକ୍ଷୀ ବା ଦାଗ ରହିଥାଏ। ପକ୍ଷୀଶାବକ ମାନଙ୍କର ପର ପୁରୁଷ ପକ୍ଷୀର ପର ସବୁଜ କିନ୍ତୁ ଅଧିକ କଳା। କାଉ ପରି ଦେଖିବାକୁ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ କୋଇଲି କାଉ ଅପେକ୍ଷା କ୍ଷୀଣକାୟ। ଲାଞ୍ଜଟି ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଲମ୍ବା। ତେଣୁ ଦୁଇଟି ବସନ୍ତସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି। ପ୍ରାୟ ବୟସ କୋଇଲି ଶରୀରର ଲମ୍ବ ଲାଞ୍ଜ ସହିତ ୩୯ ରୁ ୪୬ ସେଣ୍ଟିମିଟର (ହାରାହାରି ୪୩ ସେ.ମି.) ଏବଂ ଓଜନ ୧୯୦ ଗ୍ରାମରୁ ୩୨୭ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ। କାଉ ତୁଳନାରେ କୋଇଲି ଅଧିକ ବେଗରେ ଉଡ଼ିଯାଇପାରେ। ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନ ଅବଧି ୧୨ରୁ ୧୫ ବର୍ଷ।

ପ୍ରଜନନ-କୋଇଲିମାନଙ୍କର ପ୍ରଜନନ ମାତ୍ର ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ। ପୁରୁଷ କୋଇଲି ମାଲ କୋଇଲିକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଫଳ ଖାଣିଦିଏ। ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ଅଞ୍ଚଳର ପକ୍ଷୀ ପ୍ରଣୟ ନିବେଦନ ସମୟରେ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଅଧିକ ଧ୍ୱନି କରେ ଏବଂ କୁହୁତାନ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳୁଥିଲାବେଳେ, ବର୍ଷା ଓ ଶୀତଋତୁ ଆସିଲେ ସେ ତୁପ୍ତ ହୋଇଯାଏ। ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥଳରେ କୋଇଲି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନର ସ୍ତ୍ରୀୟା ବାସିନ୍ଦା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ସେମାନେ ଦୂର ଦୂରାନ୍ତକୁ ମଧ୍ୟ ଯାତ୍ରା କରିଥାନ୍ତି। ବିଶେଷ କରି ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ଶୀତ ପଡ଼ିଲେ, ଏମାନେ ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳ ରାଜ୍ୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଗମନ କରିଥାନ୍ତି।

ଶାରୀରିକ ଆକୃତି-କାଉ ପରି କୋଇଲିର ରଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ କଳା। ସେଥିପାଇଁ କୁହାଯାଇଛି, କାଉ ତ କଳା, କୋଇଲି କଳା, କଳା କଜଳପାତି। ଅଞ୍ଚଳ କୋଇଲି ଦେଖିବାକୁ ଚିକକଣ କଳା, ଗୋତର ରଙ୍ଗ ଧୂସର, ଅଞ୍ଚ ହଳଦିଆସିଆ ସବୁଜ, ଆଖି ଗାଢ଼ ଲାଲ ବର୍ଣ୍ଣ ବା ରକ୍ତ ଲୋହିତ। ମାଲ ପକ୍ଷୀର ବର୍ଣ୍ଣ ବାଦାମୀ ଓ ତା ଉପରେ ଧଳା ରଙ୍ଗର ଚିପିଟିପିଆ ଚିହ୍ନ

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାନ୍ତି। ଜାଣି ନ ପାରିବା କାରଣରୁ କୋଇଲିର ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ କାଉ ଉଷୁମାଏ। ପ୍ରାୟ ୧୨୧୪ ଦିନ ପରେ ଅଣ୍ଡା ଫୁଟି ଛୁଆ ବାହାରିବ। ଏକ ସମ୍ପର୍କରେ କାଉର ଅଣ୍ଡା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଫୁଟି ଛୁଆ ବାହାରିଥାଏ। କୋଇଲି ଛୁଆ ଦେଖିବାକୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥିବାରୁ ପୋଷକ ବାପା ମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକ ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତି। ତିନିରୁ ଚାରି ସପ୍ତାହ ପରେ କୋଇଲି ଛୁଆମାନେ କାଉ ବ୍ୟା ଛାଡି ଉଡ଼ିଯାନ୍ତି। କୋଇଲି ସାଧାରଣତଃ କମ୍ ଉଚ୍ଚତାରେ ଥିବା କାଉ ବ୍ୟାରେ ଅଣ୍ଡା ଦେବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିଥାଏ। ପାଖରେ ଫଳ ଗଛଟିଏ ଥିଲେ ଆହୁରି ଭଲ। କାରଣ ଅଣ୍ଡା ଦେଇପାରିଲା ପରେ ମା କୋଇଲି ନିକଟସ୍ଥ ଗଛ ତାଳରେ ଦିନ ଦିନ ଧରି ବସି, ସେ ଦେଇଥିବା ଅଣ୍ଡାର ପରିଚାଳିତ ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଥାଏ।

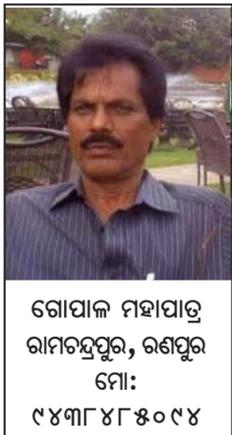
ଖାଦ୍ୟ-କୋଇଲିମାନେ ସର୍ବଭକ୍ଷୀ। ଏମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କୀଟପତଙ୍ଗ, ସଂକୀର୍କୁଆ, ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷୀର ଅଣ୍ଡା ଏବଂ ଛୋଟ ଛୋଟ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଖାଇଥାନ୍ତି। ବୟସ୍କ ପକ୍ଷୀ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଫଳ ଓ କୋଳି ଖାନ୍ତି। ବର, ଓଷ୍ଟ ଗଛର ଫଳ ଏବଂ ନାନାପ୍ରକାର କର୍ମଜୀବୀ କୋଳି ଏମାନଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଖାଦ୍ୟ। ଏମାନେ ଯେଉଁ ଗଛର ଫଳ ଖାଆନ୍ତି, ସେହି ଗଛକୁ ଜରି ରହନ୍ତି ଏବଂ ସଂକୀର୍କୁ ପରଜାତି କୁହାଯାଏ। ଉଭୟ କାଉ ଓ କୋଇଲି ଦୁହଁଙ୍କର ଅଣ୍ଡା ଦେଖିବାକୁ ଏକା ପ୍ରକାରର। ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକ ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶରେ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ କଜଳପାତିର ବ୍ୟାପରେ ମଧ୍ୟ କୋଇଲି ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାଏ। ଉଭୟ କାଉ ଓ କୋଇଲି ଏକ ସମୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଏହିଭଳି ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ଭିତରେ ଅଣ୍ଡା ଦିଅନ୍ତି। ଅଧିକ ମାଲ କୋଇଲି ଗୋଟିଏ କାଉ ବ୍ୟାରେ ୧ରୁ ୨ଟି ଅଣ୍ଡା ଦିଏ ଏବଂ ପାଖରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ତିନୋଟି କାଉ ବ୍ୟାକୁ ମିଶାଇଲେ ମୋଟ ୬ରୁ ୧୦ଟି

ପ୍ରାୟତଃ ଉଡ଼ାଏ ନାହିଁ। ଶୀତଦିନେ କୋଇଲିର ସ୍ୱର ନୀରବି ଯାଇଥାଏ। ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ ଓ ଚା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରଜନନ ଋତୁ ଆସିଲେ ପୁରୁଷ ପକ୍ଷୀର କଣ୍ଠ ଫିଟିଯାଏ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନିନାଦିତ ‘କୁଉ-କୁଉ-କୁଉ’ ଚୀନରେ ଉଦ୍ୟାନ ବା ଆମ୍ବକୁଖୁ ମୁଣ୍ଡରୁ ହୋଇଉଠେ। କୋଇଲିର ଏହି ଡାକ ସାଂଗୀତିକ ଓ ଛନ୍ଦମୟ। ମାଲ କୋଇଲିର ସ୍ୱର ଆଦୌ ସୁମଧୁର ନୁହେଁ। ଗଛରୁ ଗଛକୁ ବା ଏ ଡାକରୁ ସେ ଡାକକୁ ଉଡ଼ିଗଲାବେଳେ, ସେ ଏକ ପ୍ରକାର କି-କି-କି-କି ଶବ୍ଦ କରିଥାଏ।

କୋଇଲି ମଧ୍ୟ ବାଜ ବିଶେଷପରେ ସହାୟତା କରି ଏକ ପ୍ରକାର ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ। ଭାରତରେ ଚନ୍ଦନ ବୃକ୍ଷର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଏମାନଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ଅବଦାନ ରହିଛି। ଛୋଟ ମଞ୍ଜି ଥିବା ଫଳକୁ ଏମାନେ ସହଜରେ ଗିଳି ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ମୂଳଗଛଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ ମଳତ୍ୟାଗ କରିବା ସମୟରେ ମଞ୍ଜି ପକାଇଦିଅନ୍ତି। ଫଳରେ ମୂଳ ଗଛର ପାଖ ଆଖି ଜଙ୍ଗଲରେ ମଧ୍ୟ ଚନ୍ଦନ ଗଛ ଉଠିଥାଏ।

ସଂରକ୍ଷଣ ସ୍ଥିତି-ଏସିଆର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଏବଂ ଦେଶ ବାହାରେ ମଧ୍ୟ କୋଇଲିଙ୍କର ସଂଖ୍ୟାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆଇ.ୟୁ.ସି.ଏନ.(ଜଣ୍ଡରନ୍ୟାସନାଲ ଯୁନିଅନ ଫର କଞ୍ଜରଭେସନ ଅଫ ନେଚର) ‘ରେଡଡାଟା’--ବହିରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଉପବେଗଜନକ ଭାବେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇଛି। ଯଦିତ ଏହି ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଗଣନା କରାଯାଇ ନାହିଁ, ତଥାପି ଦେଶରେ ୧୦,୦୦୦ରୁ ୧ଲକ୍ଷ ପ୍ରଜନନକ୍ଷମ ପକ୍ଷୀମାନେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି। ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂରକ୍ଷଣ ଆଇନ, ୧୯୭୨ରେ ମଧ୍ୟ କୋଇଲିକୁ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇଛି। ଖସଡା ୧ ଓ ଖସଡା ୨ରେ ସ୍ଥାନିତ ପଶୁପକ୍ଷୀକ ପରି ଏମାନଙ୍କୁ ଏତେତା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇନାହିଁ।

ଜଣେ ଥିଲେ ମାକଲେ...

ଗୋପାଳ ମହାପାତ୍ର ରାମଚନ୍ଦ୍ରପୁର, ରଣପୁର ମୋ: ୯୪୩୮୪୮୫୦୯୪

ଫିସ୍, ଅଭିଭାବକ ଶିକ୍ଷକ ମିଟିଂ, ଶିକ୍ଷକ ଛୁଟି, ପିଲାଙ୍କ ଛୁଟି ଓ ପିଲାଙ୍କ ଖେଳଭଳି ଅନେକ କଥା ସ୍ମରଣ କରି ନଥିଲେ। ଏସବୁକୁ ବଦଳା ଯାଇ ପାରିବ। ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷକମାନେ ପିଲାଙ୍କୁ ପାଠ ନ ପଢ଼ାଇ ଯେଉଁ ସରକାରୀ କାମ ଗୁଡ଼ିକରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଛନ୍ତି ସେ କଥା କ’ଣ ମାକଲେ ସ୍ମରଣ କରିଥିଲେ? ଟିକିଏ ଆଗକୁ ଯିବି ଦେଖିବା ତେବେ ଆଇ.ଏ.ଏସ୍, ଆ.ପି.ଏସ୍ ଭଳି ଅନେକ ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚପଦ ମଧ୍ୟ ସେହି ମାକଲେ ପାଠପଢ଼ା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉପଲବ୍ଧି। ଏସବୁ କେମିତି ବଦଳାଇବା? ଆଇଏଏସ୍ ବଦଳରେ କ’ଣ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ସେକ୍ଟରରୁ ଯିବା ସମ୍ଭବ ନିୟୁତ୍ତି ଦିଆଯାଇପାରିବ? ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ସେକ୍ଟରରୁ ଯାହାକୁ ବି ଅଣାଯିବ ସେ ସେହି ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପଢ଼ିଥିବେ। ତେବେ କ’ଣ କରାଯିବ? ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପଢ଼ିଥିବା ଅନ୍ୟସବୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଉଚ୍ଚନିଆଙ୍କର କ’ଣ ହେବ? ସେସବୁ ପାଠପଢ଼ା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ କେମିତି ବଦଳାଇବା?

ମାକଲେଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ମୋଗଲ ଥିଲେ, ରାଜା ମହାରାଜା ଥିଲେ। ଏପରିକି ମୌର୍ଯ୍ୟ, ଗୁପ୍ତ ଓ ଚୋଳବଂଶ ଭଳି ଅନେକ ଏ ଦେଶରେ ରାଜୁତି କରୁଥିଲେ। ଏବେ ଯଦି ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବଦଳାଇବା ତେବେ କାହାକୁ ଆପଣେଇବା? ୧୯୦୦ବର୍ଷର ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଆହୁରି ଅନେକ ବର୍ଷ ଲାଗିଯିବ କାରଣ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣତଃ ମାକଲେଙ୍କ ମୂଳଦୁଆ ଉପରେ ହିଁ ଠିଆ ହୋଇଛି। ଗୋଟିଏ ବାଟଅଛି ଓ ତାହା ହେଉଛି ପୁରା ମୁଗ୍ଧ ବା ଅପାଠ୍ୟାକ୍ତ ହାତରେ ପୁରାପୁରି ତନ୍ତ୍ର ଟେକି ଦିଆଯାଉ। କେବଳ ପାଠପଢ଼ାରେ ନୁହେଁ ସବୁକଥାରେ ମାକଲେ ବିରୋଧ କରାଯାଉ। ଏଭଳି ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଟେକି ଦିଆଯାଉ ଯିବ ମାକଲେ ଓ ତାଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାବଦରେ ଜାଣି ନଥିବେ। ଏବେ ଏମିତି ଲୋକ ଖୋଜିବା ଦରକାର କାରଣ ବାକି ସମସ୍ତେ ତ ମାକଲେଙ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁଗାମୀ। କାହାଣୀରେ ଶୁଣିବାଭଳି ପୂର୍ବର ସେହି ସୁରୁକୁଳ, ଆର୍ଯ୍ୟକ ଆଶ୍ରମ ଓ ପ୍ରାଚୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁ ଯଦି ହୋଇପାରିବ ତେବେ କେତେ ବଡ଼ୁଆ ହୋଇଯିବ।

ଅନେକେ ମାକଲେଙ୍କୁ ଗାଳି ଦେଉଛନ୍ତି। ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବାର ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ରକ୍ଷାକରି ନୁଆ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବାକୁ କାହାକୁ ପୁରସ୍କାର ମିଳିଲା ନାହିଁ କେମିତି? ମାକଲେଙ୍କ ଶିକ୍ଷାନୀତିକୁ ବେକାର/ଅଦରକାରୀ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ହେଲେ ତାକୁ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉ ନାହିଁ କାହିଁକି? ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟ ହେଉଛି ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆମକୁ ସୁଧାଇଛି ଓ ତନ୍ତ୍ର/ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୂଚାରୁରୂପେ ଚାଲିପାରୁଛି। ଏପରିକି ଏହା ସୁବିଧାଜନକ ମଧ୍ୟ। ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆମକୁ ଶାସନ, ନିୟୁତ୍ତି, ଆତ୍ମତର୍କ ଓ କ୍ଷମତା ଦେଇଛି। ମାକଲେଙ୍କ ବାହାମାନେ ନିଜର ନିକମାପଣିଆକୁ ଢାଳିବାପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଛି। କୁହାଯାଉଛି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ତୁଟିପାଇଁ ୨୦୦ବର୍ଷର ତଳ ଲଂରେଜମାନେ ଦାୟୀ। ମାକଲେଙ୍କୁ ଦେଖା ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ କରାଯିବା ଉଚିତ୍। ମାକଲେ ତ ସେହି ଜୀବନ ଯାହା ଆମେ ସମସ୍ତେ ଜାଣିଛେ। ମାକଲେ ତ ପୁରାପୁରି ବ୍ୟବସ୍ଥା। ମାକଲେ ଆମେ ଆଉ ଆପଣ ସମସ୍ତେ। ବଦଳାଇ ପାରିବା ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବଦଳିବାକୁ ପଡ଼ିବ।

ଆୟେଦକରଙ୍କ ପରିକଳ୍ପିତ ବୌଦ୍ଧିକ ସମାଜ

ଆୟେଦକର ଗୋପବନ୍ଧୁ (ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ), ବର୍ଷନ ବିଭାଗ ବାରିପଦା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ମୋ. ୭୦୦୮୯୭୭୧୮୦

ଓକ୍ଟର ଭାମ ରାଓ ଆୟେଦକରଙ୍କ ପରିଚୟ କେବଳ ସର୍ବବୃହତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାରତବର୍ଷର ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଣେତା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ। ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ପରିଚୟ ହେଉଛି ସେ ଜଣେ ଅଗ୍ରଣୀ ସମାଜ ସଂସ୍କାରକ ଓ ଆଧୁନିକ ଭାରତବର୍ଷର ବୌଦ୍ଧିକ ଚେତନାର ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକ। ସେ ଏପରି ଭାରତବର୍ଷର ପରିକଳ୍ପନା କରିଥିଲେ ଯାହା ବୌଦ୍ଧିକତା ସମ୍ପନ୍ନ, ବିଜ୍ଞାନର ଅନୁଗାମୀ ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ବିଚାରଧାରା ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା। ସେ ଏପରି ସମାଜ ଗଠନ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିଲେ ଯାହା ସମତା, ମମତା ଓ ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁଗାମୀ। କାହାଣୀରେ ଶୁଣିବାଭଳି ପୂର୍ବର ସେହି ସୁରୁକୁଳ, ଆର୍ଯ୍ୟକ ଆଶ୍ରମ ଓ ପ୍ରାଚୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁ ଯଦି ହୋଇପାରିବ ତେବେ କେତେ ବଡ଼ୁଆ ହୋଇଯିବ।

ଆୟେଦକରଙ୍କ ଆଧୁନିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ହେବାର ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ରକ୍ଷାକରି ନୁଆ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବାକୁ କାହାକୁ ପୁରସ୍କାର ମିଳିଲା ନାହିଁ କେମିତି? ମାକଲେଙ୍କ ଶିକ୍ଷାନୀତିକୁ ବେକାର/ଅଦରକାରୀ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ହେଲେ ତାକୁ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉ ନାହିଁ କାହିଁକି? ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟ ହେଉଛି ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆମକୁ ସୁଧାଇଛି ଓ ତନ୍ତ୍ର/ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୂଚାରୁରୂପେ ଚାଲିପାରୁଛି। ଏପରିକି ଏହା ସୁବିଧାଜନକ ମଧ୍ୟ। ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆମକୁ ଶାସନ, ନିୟୁତ୍ତି, ଆତ୍ମତର୍କ ଓ କ୍ଷମତା ଦେଇଛି। ମାକଲେଙ୍କ ବାହାମାନେ ନିଜର ନିକମାପଣିଆକୁ ଢାଳିବାପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଛି। କୁହାଯାଉଛି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ତୁଟିପାଇଁ ୨୦୦ବର୍ଷର ତଳ ଲଂରେଜମାନେ ଦାୟୀ। ମାକଲେଙ୍କୁ ଦେଖା ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ କରାଯିବା ଉଚିତ୍। ମାକଲେ ତ ସେହି ଜୀବନ ଯାହା ଆମେ ସମସ୍ତେ ଜାଣିଛେ। ମାକଲେ ତ ପୁରାପୁରି ବ୍ୟବସ୍ଥା। ମାକଲେ ଆମେ ଆଉ ଆପଣ ସମସ୍ତେ। ବଦଳାଇ ପାରିବା ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବଦଳିବାକୁ ପଡ଼ିବ।

ଜଣେ ସାଧାରଣ ନେତାଭାବେ ପରିଚୟ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି। ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଥିବା ସମାଜ ସଂସ୍କାର ବିଗରେ ସେ ଯେ ବିଶ୍ୱ ଶତାଦ୍ଦୀର ଅପ୍ରତିଦ୍ୱୟା ଚିନ୍ତାଧାରକ ଏ ବିଷୟରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଆଲୋଚନା ହୁଏ। ତାଙ୍କର ଗଗନଚୂମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଏ ନାହିଁ। କିନ୍ତୁ କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଲୋଚନା ଅନ୍ଧାର ଲୁଚାଇ ରଖିପାରିବ। କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟିଏ ବିଚାରଧାରାକୁ ଚାପି ରଖାଯାଇ ପାରିବ। ଯେଉଁ ବିଚାର ସ୍ଥଳ ଓ ମାନବ ସମାଜର ବିକାଶ ପାଇଁ ଲାଭଦାୟକ ତାହାର ସୁବ୍ୟାପ ଚାରିଆଡ଼େ ବିସ୍ତାରିତ ହେବୁଁ ହେବ। ଅଧିକାରର ବୁଦ୍ଧିଚିତ୍ତ ଆଲୋଚନା ବିଷୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହେବ।

ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କୁ ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ କରିବାକୁ ଚାହଁନ୍ତି ସେମାନେ ଭାରତବର୍ଷର ବୌଦ୍ଧିକ ଚେତନାର ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକ। ସେ ଏପରି ଭାରତବର୍ଷର ପରିକଳ୍ପନା କରିଥିଲେ ଯାହା ବୌଦ୍ଧିକତା ସମ୍ପନ୍ନ, ବିଜ୍ଞାନର ଅନୁଗାମୀ ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ବିଚାରଧାରା ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା। ସେ ଏପରି ସମାଜ ଗଠନ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିଲେ ଯାହା ସମତା, ମମତା ଓ ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁଗାମୀ। କାହାଣୀରେ ଶୁଣିବାଭଳି ପୂର୍ବର ସେହି ସୁରୁକୁଳ, ଆର୍ଯ୍ୟକ ଆଶ୍ରମ ଓ ପ୍ରାଚୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁ ଯଦି ହୋଇପାରିବ ତେବେ କେତେ ବଡ଼ୁଆ ହୋଇଯିବ।

ଆୟେଦକରଙ୍କ ଆଧୁନିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ହେବାର ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ରକ୍ଷାକରି ନୁଆ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବାକୁ କାହାକୁ ପୁରସ୍କାର ମିଳିଲା ନାହିଁ କେମିତି? ମାକଲେଙ୍କ ଶିକ୍ଷାନୀତିକୁ ବେକାର/ଅଦରକାରୀ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ହେଲେ ତାକୁ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉ ନାହିଁ କାହିଁକି? ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟ ହେଉଛି ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆମକୁ ସୁଧାଇଛି ଓ ତନ୍ତ୍ର/ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୂଚାରୁରୂପେ ଚାଲିପାରୁଛି। ଏପରିକି ଏହା ସୁବିଧାଜନକ ମଧ୍ୟ। ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆମକୁ ଶାସନ, ନିୟୁତ୍ତି, ଆତ୍ମତର୍କ ଓ କ୍ଷମତା ଦେଇଛି। ମାକଲେଙ୍କ ବାହାମାନେ ନିଜର ନିକମାପଣିଆକୁ ଢାଳିବାପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଛି। କୁହାଯାଉଛି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ତୁଟିପାଇଁ ୨୦୦ବର୍ଷର ତଳ ଲଂରେଜମାନେ ଦାୟୀ। ମାକଲେଙ୍କୁ ଦେଖା ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ କରାଯିବା ଉଚିତ୍। ମାକଲେ ତ ସେହି ଜୀବନ ଯାହା ଆମେ ସମସ୍ତେ ଜାଣିଛେ। ମାକଲେ ତ ପୁରାପୁରି ବ୍ୟବସ୍ଥା। ମାକଲେ ଆମେ ଆଉ ଆପଣ ସମସ୍ତେ। ବଦଳାଇ ପାରିବା ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବଦଳିବାକୁ ପଡ଼ିବ।

ନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି। ଯେଉଁମାନେ ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷଧରି ଶିକ୍ଷା ଲାଭକୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ସଂରକ୍ଷଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷିତ ହେବାର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ସେ ଦେଇଛନ୍ତି। ଏହା ସହିତ ଏମାନଙ୍କୁ କ୍ଷାପ ଆର୍ଥିକ ବିକାଶପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସମ୍ବିଧାନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି। ଏହି ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଓ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଭାଗୀଦାରୀ ହେବାପାଇଁ ଅନଗ୍ରସର ଜାତିମାନଙ୍କୁ ରାଜନୀତିରେ ଲୁଚାଇ ରଖିପାରିବ। କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟିଏ ବିଚାରଧାରାକୁ ଚାପି ରଖାଯାଇ ପାରିବ। ଯେଉଁ ବିଚାର ସ୍ଥଳ ଓ ମାନବ ସମାଜର ବିକାଶ ପାଇଁ ଲାଭଦାୟକ ତାହାର ସୁବ୍ୟାପ ଚାରିଆଡ଼େ ବିସ୍ତାରିତ ହେବୁଁ ହେବ। ଅଧିକାରର ବୁଦ୍ଧିଚିତ୍ତ ଆଲୋଚନା ବିଷୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହେବ।

ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କୁ ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ କରିବାକୁ ଚାହଁନ୍ତି ସେମାନେ ଭାରତବର୍ଷର ବୌଦ୍ଧିକ ଚେତନାର ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକ। ସେ ଏପରି ଭାରତବର୍ଷର ପରିକଳ୍ପନା କରିଥିଲେ ଯାହା ବୌଦ୍ଧିକତା ସମ୍ପନ୍ନ, ବିଜ୍ଞାନର ଅନୁଗାମୀ ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ବିଚାରଧାରା ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା। ସେ ଏପରି ସମାଜ ଗଠନ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିଲେ ଯାହା ସମତା, ମମତା ଓ ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁଗାମୀ। କାହାଣୀରେ ଶୁଣିବାଭଳି ପୂର୍ବର ସେହି ସୁରୁକୁଳ, ଆର୍ଯ୍ୟକ ଆଶ୍ରମ ଓ ପ୍ରାଚୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁ ଯଦି ହୋଇପାରିବ ତେବେ କେତେ ବଡ଼ୁଆ ହୋଇଯିବ।

ଆୟେଦକରଙ୍କ ଆଧୁନିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ହେବାର ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ରକ୍ଷାକରି ନୁଆ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବାକୁ କାହାକୁ ପୁରସ୍କାର ମିଳିଲା ନାହିଁ କେମିତି? ମାକଲେଙ୍କ ଶିକ୍ଷାନୀତିକୁ ବେକାର/ଅଦରକାରୀ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ହେଲେ ତାକୁ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉ ନାହିଁ କାହିଁକି? ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟ ହେଉଛି ମାକଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆମକୁ ସୁଧାଇଛି ଓ ତନ୍ତ୍ର/ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୂଚାରୁରୂପେ ଚାଲିପାରୁଛି। ଏପରିକି ଏହା ସୁବିଧାଜନକ ମଧ୍ୟ। ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆମକୁ ଶାସନ, ନିୟୁତ୍ତି, ଆତ୍ମ

ଆଉ ଏକ ନୂଆ ସକାଳ

ନିଉ ଜକ ଭରା ପୃଥିବୀକୁ ନେଇଚିଲି ଆଉ ଏକ ନୂଆ ସକାଳ, ପୋଡ଼ା ଗନ୍ଧ ବାହାରିଥିବା ଗଣ୍ଡିଲକୁ ଥୋଇବେଳ ଆଖିରେ ସପନ ଛଳଛଳ ।

ଶାନ୍ତ ବି ଅମିଳି ସରାଗର ଉଷ୍ମତାରେ, କାଠି ହୋଇଯାଇଥିବା ଓଠରୁ ଝରୁଛି ସବୁଜ ହସ ନୂଆ ବେଶ ପୋଷାକରେ, ଭାଳିଦିଅ ଆଉ କିଛି ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅବୀରତ ମିଠା ମହୁ କାଳିମା ହସୁ ହସୁ ଅଗଣାରେ ।

ନୂଆ ବର୍ଷ ବୋଇଲେ କଣ ଆତସବାଜିର ଜାଗରଣ, ନାରିକ ନିଶ୍ୱାସର ଅପହରଣ, ଫାଶ ଭିତରେ ରାସ କରିବା, ଫସି ଫିକର, ବିଲେଇ ପରି ଲୁଚି ଲୁଚି ପିଉଥିବା କ୍ଷୀର, ତେରି ହେଲେ ବି ନୂଆ ସକାଳର ଛାତି ଚିରି ଦେଖ ତା ସବୁକ ସାହିଲ ରଖକୁ ଦେହରେ ମାଖ ।

ହାତ ବଜାଅ ସେ ପଞ୍ଜୁରୀ ଆତକୁ ଯେଉଁଠି ଶୁଆ ହେଉଛି ଛଟପଟ, ହାତ ବଜାଅ ସେ କଟା ହାତ କଟା ମୁଣ୍ଡ ଆତକୁ, ହାତ ବଜାଅ ସେ ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ ହାତରେ ବୋହଲୁଥିବା କଳାଳ ଆତକୁ, ସେମାନେ ବି ଦେଖିବେ ନୂଆ ସକାଳ ତୁମ ପରି, ନୂଆ ସକାଳ ଆସିଛି ଆଉଟି ଦିଅ ଆପଣାକୁ ଆପଣାପଣର କହୁଣିରେ ଭରି ।

ନୂଆ ସକାଳରେ ଲେଖାଯାଇ ଏକ ନୂଆ କବିତା, ଯେଉଁଥିରେ ଥିବ ଦୀପର ଦରଦ, ମାଟିର ଭୁରୁଭୁର ବାସ୍ନା, ଆକାଶର ଅନୁରାଗ,

ଆଶା ଗୀତ

ନୂଆ ସକାଳରେ ଲେଖାଯାଇ ଏକ ନୂଆ କବିତା, ଯେଉଁଥିରେ ଥିବ ଦୀପର ଦରଦ, ମାଟିର ଭୁରୁଭୁର ବାସ୍ନା, ଆକାଶର ଅନୁରାଗ, ସେମାନେ ବି ଦେଖିବେ ନୂଆ ସକାଳ ତୁମ ପରି, ନୂଆ ସକାଳ ଆସିଛି ଆଉଟି ଦିଅ ଆପଣାକୁ ଆପଣାପଣର କହୁଣିରେ ଭରି ।

ନୂଆ ବରଷ ଆ...

ଦୁଷ୍ଟ ବେହେରା ନୂଆପୁ ପେଲଣରେ ସଜେଇହୋଇ ଆସିଛି ଯଦି ଆ... ଦେଖିବ ତୋ ହସ ଲାଜକୁଳା ଯୌବନ ତାହାଣି ଆହା !!

ନୂଆ ଆଶା ନୂଆ ସ୍ୱପ୍ନ ନେଇ ନୂଆ ବରଷଟି ଆ... ତୁମ ବାଟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି ସାଥୀ କାନେ କହିବି ତୁମ କଥା !!

ଦୁଃଖ ସୁଖ, ଭଲ ମନ୍ଦ ନେଇ ନୂଆ ବରଷଟି ଆ... ଜୀବନ ଦ୍ୱୀପକୁ ଆଲୋକିତ କରି ହସେଇ ଦେଇ ଯା !!

ତମ କୁଳେ ଦିନରାତି -ଏ କୁଳ ଭାଙ୍ଗି ଆର କୁଳ ଗଢି ଦିଅ ... ତୁମେ ସମୟ ସ୍ରୋତର ଖେଳ ଫଟାଭୁଲି ଦେଖୁ ହସପୁତେଇ ଦିଅ !!

ଚନ୍ଦ୍ର ସହଳ ମରୁଜ ମୁଣ୍ଡା ଭାଷା ରାଜକର ମସିହା ... ପୁରୁଣା ବରଷକୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ନୂଆ ବରଷଟି ଆ !!

ଜତିହାସ ଦେଖୁଅଛି ପୁରୁଣା ଚିତ୍ର ଅଭୁଳା ସୂତ ର କଥା... ଚିର ଚିତ୍ରଟି ଗୁଡିକ କହୁଥିବେ ନୂଆ ବରଷଟି ଆ !!

ଝଟି ବଢି ଖରା ବତାସକୁ ନେଇ ନୂଆ ବରଷଟି ଆ... ହସେଇ, କହେଇ, ଖେଳେଇ, ମଜେଇ ନୂଆ ବରଷଟି ଆ !!

ନୂଆ ଆଶା ନୂଆ ପୋଷାକ ନେଇ ନୂଆ ବରଷଟି ଆ... ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ମେଳେ ଜନେ ହସୁଥିବେ ବାସୁଥିବେ ନୂଆ ବରଷର ଗାଥା !!

ମଳିନ ପତିଛି ପୁରୁଣା ଦେହ ସୁବାହୋଇ ଉଠିବ ନୂଆ ଯୌବନ ଜୀବନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହସସୁଖକୁ ନେଇ ନୂଆ ବରଷଟି ଆ ...

ରାସୋଳ-ମୁଣ୍ଡିଆପଣି, ବେକାନାଳ ମୋ-୨୩୭୭୨୨୭୨୨୨

ଗିରିଜା ବାବୁଙ୍କ ପାଇଁ, ମନରେ ଅପୂର୍ବ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଯାହାର ସାମା ସରହଦ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କିତ ରେଖା କେବେ ଛୁଇଁ ପାରେନା। 'ଜେଜେ' କାହାଣୀଟି ପଢି, ସେ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ, ଅତୀତ ସୂତର ଫିଙ୍ଗା ପାଉଁଶ ଭିତରୁ, ଜେଜେଙ୍କ ଭୂତ କାହାଣୀ କେତୋଟି, ପାଛୁଡି ଆଣିବାକୁ। ଆଜି, ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱରଣ-

ଆମ ଗାଁ, ଭାର୍ଗବୀନଦୀ କୁଳରେ ଗଙ୍ଗାନାରାୟଣ ପୁର। ଜେଜେ ଗାଁରେ ରହୁଥିଲେ। ଚାଷବାସ ବୁଝୁଥିଲେ। ଆମର କିଛି ନଜରୁଲରେ ଜମିଥିଲା। ସେଥିରେ ବଢିପାଣି ପଡୁ ମାତେ। ଆଠମାସ ପରିପରିବା ଚାଷ ହୁଏ। ଚାଷ କାମ ପାଇଁ, ଦି ଜଣ ହଳିଆ ଥିଲେ- ଉଦିଆ, ଦୂତାଆ। ସେଇ ଜମିର ଅଧେ ପୋଲାଙ୍ଗ ତୋଟା-ବାଳି ଅଧାରେ, ବାଲଗଣ, କଳବା, କାକୁଡି, ଖଡା ପ୍ରଭୃତ ହୁଏ। ଖରାଦିନେ ମଜ ପଠାଉ, ତେଣୁରେ ଜମିକୁ ପାଣି ମତାହୁଏ। ରାତି ଆଉ ଆଉ ପାଣି ନମତେଇଲେ, ସକାଳୁ ଆଉ କିଏ ବୋହିଦିଏ, ଧାରରୁ ପାଣି ଶୁଖିଯାଏ। ସେଦିନ ଜେଜେ, ଦି ହଳିଆକୁ ବରାବ କଲେ, ରାତିରୁ ଯାଇ, ତେଣୁରେ ପାଣି ବୋହିଦିଅ। ବାଲଗଣ କିଆରିର ମାଟି ଶୁଖି ଗଲାଣି। କେତେ ପୁଲକଷି ଧରିଛି, ପାଣି ନପାଇଲେ ସବୁ ଶୁଖି ଝଟିଯିବ। ଦିଜଣଯାଇ ରାଜି ହେଲେ, ପହରେ ରାତି ଥିବ-ଦିହେଁ ତକାତକି ଲୋଲ ଯାଇ

ପାଣି ମତେଇ ଦେବେ। ସେକାଳରେ ସମୟ ଜାଣିବା ପାଇଁ, ଘଡି ନଥିଲା। ଦିନରେ ଖରାକୁ ଦେଖୁ, ରାତିରେ ବିଲୁଆ ଭୁଜିଲେ, ଲୋକେ କେତେ ପହର ରାତିହେଲା କାଣ୍ଡୁଥିଲେ। ଦି ହଳିଆ ଆମ ତଳ ବାରିରେ ଘରକରି ରହୁଥିଲେ। ଦି ଜଣ ନିଜ ଭିତରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ଠିକ କଲେ, ଯାହାର ଆଗ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିବ, ସେ ଆରଜଣକୁ ଡାକିବ। ନଜରୁଲ ଜମିଟା କୋଣେ ବାଟ, ଯିବାକୁ ଘଡିଏ ସମୟ ଲାଗିବ। ନଡାରେ ହୁଳାଟାଏ ବନେଇ, ଦୂତାଆ ଦୂଆର ମୁହଁରେ ରଖିଲା। ନିଆଁ ଚିକିଏ ଧରେଇ, ସେଇ ଆଲୁଅରେ, ରାତିରେ ବାଟ ଦେଖୁ ଯିବେ। ରାତି ଅଧରେ ଯିବେ ବୋଲି ସଞ୍ଜପହରୁ ଖାଇପିଇ ଶୋଇ ପଡିଲେ।

ଅଧରାତିରେ, ଦୂତାଆ ଦୂଆର କିଏ ଖଡ଼ଖଡ କଲା। ହି-ହି-ଯାଉଛି କହି ସେ ଚାଟି ଖୋଲିଲା ବେଳକୁ, ଧଳା ଛାଇ ଭଳି ଲୋକଟେ, ଖଣ୍ଡେ ଦୂରକୁ ଆଗେଇ ଗଲାଣି। ହୁଳାରେ ନିଆଁ ଧରେଇ, ସେ ଯେତେ ଶାନ୍ତ ପାହୁଣ୍ଡ ଦେଖେଲେ ବି, ସେ ଛାଇଟା ଆଗେଇ ଯାଉଥାଏ। ଏମିତି ଦିହେଁ ଆଗପଛ ହୋଇ, ନଜରୁଲର ଜମି ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଗଲେ। ଦୂତାଆକୁ ଅପେକ୍ଷା ନକରି, ଭୁସଭୁସ ହୋଇ ସେ ଛାଇଟା ଯାଇ ତେଣୁରେ ପାଣି ଉଠେଇଲା। ଏଣେ ଦୂତାଆ ସିଆର କାଟି, କିଆରିକୁ ପାଣି ଚଳେଇଲା। ଘଡିଏ ଭିତରେ,

ନୂଆବର୍ଷ ଏମିତି ଆସିବୁ

ଅନସୂୟା ପଣ୍ଡା

କାକର ବୁଝାରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ପଦ୍ମ ପୁଟେଇ ତହ ତହ ଝାଞ୍ଜିରେ ଶାତଳ ପଦନ ଆଣି ପଦନ ଶିରୀରେ ପ୍ରାଚିତ ଧାରା ଭରି ଅଦିନ ମେଘରେ ଲହୁଧଳୁ ଖଞ୍ଜି ଅନ୍ଧାରରେ ଆଶ୍ୱାସନାର ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ଝଲକାଇ ନୂଆବର୍ଷ ବିନା ଅପେକ୍ଷାରେ ଏମିତି ଆସିବୁ। ବିବାୟା ବର୍ଷରେ ଫେରିବା ରାତିରେ ବରପୁତ୍ରା ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାଉଁଟିବୁ ସରାବେ ପଥରରେ ପ୍ରାଣ ଦେବୁ ଭରି ପ୍ରଣବ ମନ୍ତରେ ନୂଆବର୍ଷ ଆଗମନାର ଅକ୍ଷୟ ସମ୍ଭାବନାରେ। ଶୋଷିତର ମସୃଣ ମନରେ କିଛି ବାଲି ଭରିଦେବୁ ରଙ୍ଗଛତା କାନ୍ଥରେ ପଢ଼ିବୁ ଆଜି ଦେବୁ ଜୀବନେ ତୁମ୍ଭିର ଅମେଘ ରଙ୍ଗ ଭରି।

ନୂଆବର୍ଷ ଏମିତି ଆସିବୁ ପୁଲର ଶୁଷ୍କ ଓଠରେ ଅସ୍ୱିତାର ଆର୍ଦ୍ରତା ଭରିବୁ ସମୟର ପାତରେ ସମ୍ଭେଦନାର ନୂପୁର ଖଞ୍ଜିକୁ ପାରିକାଟି ଭାବନାର ମନ୍ଦ ପାଣି ଛିଣ୍ଡିବୁ ଶୂନ୍ୟତାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଶଙ୍ଖନାଦ ଭରିବୁ। ଆସିବା ନିଶ୍ଚୟ ତୋର ଅନୁରୋଧର ପାହାଚେ ଆଶା ଉପରେ ଶ୍ରୀପାଦ ଆପିବୁ। ନୂଆବର୍ଷ ଏମିତି ସୁର ତାଳ ଲୟରେ ଆସିବୁ।

ନୂଆବର୍ଷ ଏମିତି ଆସିବୁ ପୁଲର ଶୁଷ୍କ ଓଠରେ ଅସ୍ୱିତାର ଆର୍ଦ୍ରତା ଭରିବୁ ସମୟର ପାତରେ ସମ୍ଭେଦନାର ନୂପୁର ଖଞ୍ଜିକୁ ପାରିକାଟି ଭାବନାର ମନ୍ଦ ପାଣି ଛିଣ୍ଡିବୁ ଶୂନ୍ୟତାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଶଙ୍ଖନାଦ ଭରିବୁ। ଆସିବା ନିଶ୍ଚୟ ତୋର ଅନୁରୋଧର ପାହାଚେ ଆଶା ଉପରେ ଶ୍ରୀପାଦ ଆପିବୁ। ନୂଆବର୍ଷ ଏମିତି ସୁର ତାଳ ଲୟରେ ଆସିବୁ।

ନୂଆବର୍ଷ ଏମିତି ଆସିବୁ ପୁଲର ଶୁଷ୍କ ଓଠରେ ଅସ୍ୱିତାର ଆର୍ଦ୍ରତା ଭରିବୁ ସମୟର ପାତରେ ସମ୍ଭେଦନାର ନୂପୁର ଖଞ୍ଜିକୁ ପାରିକାଟି ଭାବନାର ମନ୍ଦ ପାଣି ଛିଣ୍ଡିବୁ ଶୂନ୍ୟତାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଶଙ୍ଖନାଦ ଭରିବୁ। ଆସିବା ନିଶ୍ଚୟ ତୋର ଅନୁରୋଧର ପାହାଚେ ଆଶା ଉପରେ ଶ୍ରୀପାଦ ଆପିବୁ। ନୂଆବର୍ଷ ଏମିତି ସୁର ତାଳ ଲୟରେ ଆସିବୁ।

ନୂଆବର୍ଷ ଏମିତି ଆସିବୁ ପୁଲର ଶୁଷ୍କ ଓଠରେ ଅସ୍ୱିତାର ଆର୍ଦ୍ରତା ଭରିବୁ ସମୟର ପାତରେ ସମ୍ଭେଦନାର ନୂପୁର ଖଞ୍ଜିକୁ ପାରିକାଟି ଭାବନାର ମନ୍ଦ ପାଣି ଛିଣ୍ଡିବୁ ଶୂନ୍ୟତାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଶଙ୍ଖନାଦ ଭରିବୁ। ଆସିବା ନିଶ୍ଚୟ ତୋର ଅନୁରୋଧର ପାହାଚେ ଆଶା ଉପରେ ଶ୍ରୀପାଦ ଆପିବୁ। ନୂଆବର୍ଷ ଏମିତି ସୁର ତାଳ ଲୟରେ ଆସିବୁ।

ଭୂତ କାହାଣୀ (୧)

କାହିଁକି ? ଉଦିଆ କହିଲା- ଆରେ ମୁଁ ତ ଏକନେ ନିଦରୁ ଉଠିଲି- ତେରି ହେଲାବୋଲି ତତେ ଡାକୁଛି । ମୁଁ କେତେବେଳେ ତୋ ସାଙ୍ଗରେ ଗଲି ? ଦୂତାଆ ଆବଳା ହୋଇ ତା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲା । କହିଲା-ତାଲିଲୁ ବାବୁଙ୍କ ପାଖକୁ- ରାତି ପାହି ଆସୁଥିଲା । ଏମାନଙ୍କ ତାଳ ଶୁଣି, ଜେଜେ ଧୂତପତ ହୋଇ, ଉଠି ଆସିଲେ । ଦିହେଁ ମୁହଁ ସବୁ ଶୁଣିଲେ । କହିଲେ, ତାଲିଲ, ଯିବା ନଜରୁଲ ଜମି ପାଖକୁ । ସମସ୍ତେ ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଜମି ପାଣିରେ ଲହଡି ଭାଙ୍ଗୁଥିଲା । ଜେଜେ ଦିହେଁକୁ ବୁଝେଇ କହିଲେ, ଆରେ ତମ ଭାଗ୍ୟ ଟାଣ, ତମେ ଆଜି ବଞ୍ଚିଗଲ । ତମେ ରାତି ଅଧରେ ତକାତକି ହୋଇ ଯିବ ବୋଲି କଥା ହୋଇଥିଲା, ସେ କଥା ଭୂତ ଶୁଣିଥିଲା । ସେଇ ଭୂତ ରାତିରେ ଦୂତାଆକୁ ଡାକି ନେଲା । ଭାଗ୍ୟ ଟାଣ ବୋଲି ସେ ତା ହାତୁଡୁ ଚାଲି ଆସିଛି । ସେଦିନ ଜେଜେ ଗାଁ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ମାଳଣା କଲେ- ଦୂତାଆକୁ ପାଦୁକ ପାଣି ପିଆଇଲେ । ଗୋଟିଏ ଡେଇଁଆଟିଏ ତିଆରିକରି, ତା ହାତରେ ବାନ୍ଧିବାକୁ ଦେଲେ । ଗୋଟିଏ ଭୂତ କାହାଣୀ-ସବୁଟା ବର୍ଷ ତଳେ, ପାଟି ଆଁ କରି, ଦିହ ଶିତେଇ ଗଲା ଭଳି ମୁଁ ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଥିଲି- ମୋ-୯୪୩୭୨୨୧୫୨୫୦

ପଢ଼ିଛୁ... ପଢ଼ିଛୁ...

ଅନ୍ଧାର ବି ଆପଣାର ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯୁବଲେଖିକା ବିକାଶା ପ୍ରିୟଦର୍ଶିନୀ ରାଉତଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଉପନ୍ୟାସ 'ଅନ୍ଧାର ବି ଆପଣାର' । ଏହି ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖିକା ପୂର୍ବରୁ ବିକାଶାଙ୍କ ଅନେକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗଳ୍ପ ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ରପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ପାଠକଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିପାରିଛି । 'ଅନ୍ଧାର ବି ଆପଣାର' ବିକାଶାଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଉପନ୍ୟାସ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଲେଖିକାବେଳେ ସେ ଯଥେଷ୍ଟ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିଛନ୍ତି । ହଠାତ ପ୍ରବାହମାନପରେ ଭାସିଯାଇ ଉପନ୍ୟାସକୁ ଲୁଚିକର କିମ୍ପା କିଣି ନ କରି ବରଂ ଶବ୍ଦତନ୍ତ୍ର ଏବଂ ବାକ୍ୟର ବ୍ୟବହାରରେ ସଂସମତା ରକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିବାଦ କରିଛନ୍ତି ମାତ୍ର ତାହା ତାକୁ କିମ୍ପା ଉଗ୍ର ନ ହୋଇ ନିରବ ଏବଂ ଶାଣିତ ହୋଇଛି । ନାରୀଟିଏ ସହନଶୀଳତାରେ କେତେ ଯେ ଦୂରକୁ ଯାଇ ନିଜକୁ ଜାଲି ଚାଲିଥାଏ ତାହା ଏଠି ଖୁବ ମାର୍ମିକ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ସେ । ବିବାହିତା ନାରୀଟିଏ ନିଜ ପରିବାର ଏବଂ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁକିଛି ତ୍ୟାଗ କରୁଥିବାବେଳେ ବଦଳରେ ପାଏ କେବଳ ଚିରଦ୍ୱାର ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରକାଶ ରପହାର । ତିନି ଚିନି ହୋଇ ନିଜ ଜୀବନ ଜାଳିଦେଲେ ମଧ୍ୟ ନା ତାକୁ କେହି ବୁଝିଥାନ୍ତି ନା ତା ପ୍ରତି ଥାଏ କାହାର ସାମାନ୍ୟ ସମ୍ବେଦନା । ବିବାହ ପରେ ନାରୀଟିଏ ଚଳନ୍ତାହରେ ପସିଯାଏ ଅଥଚ ସେହି ଚଳନ୍ତାହକୁ ମୁକୁଳିବାର ସ୍ୱପ୍ନ କେବେ ଦେଖିନଥାଏ । ତଥାପି ସମାଜ ତାର ତ୍ୟାଗ ଚିତିକ୍ଷାକୁ ଉପେକ୍ଷା କରିଥାଏ ସେ ବଂଚିଥିଲାଯାଏ । ସମୟାନୁକ୍ରମେ ସେହି ନାରୀର ଅସ୍ୱପ୍ନତା କିମ୍ପା ଅସହାୟତାକୁ ସ୍ୱାମୀ, ପରିବାର, ଦିନାଳ, ସହକର୍ମୀ ଏମିତିକି ନିଜ ରକ୍ତର ସନ୍ତାନ ମଧ୍ୟ ବେଶାନ୍ତର କରି ଦୂରେଇ ଯାଏ । ବଞ୍ଚିବା ଏହି ସମୟରେ ଦୁରୁହ ହୋଇଯାଏ ମାତ୍ର ବିକାଶା ସାହସିକତାର ପରିଚୟ ଦେଇ ନିଜ ସ୍ୱପ୍ନ ଚରିତ୍ରର ହାତ ଧରି ବଂଚିବାର ରାହା ଦେଖାଇଛନ୍ତି । ପାଠକଟିଏ ଏହି ଉପନ୍ୟାସକୁ ପ୍ରଥମେ ପଢିଲେ ଏହା ବିକାଶାଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଉପନ୍ୟାସ ବୋଲି ଭାବିବନି, ବରଂ ଏହା ଏକ ଅଭିଜ୍ଞ ହାତର ଉପନ୍ୟାସ ପରି ତାକୁ ଲାଗିବ । ଏହି ଉପନ୍ୟାସକୁ ଲେଖିକାବେଳେ ବିକାଶା ଯେଉଁ କଳ୍ପିତ ଦୁଃଖପତ୍ର ପରିବେଶ ଦେଇ କିଛିଦିନ ରାତି କରିଛନ୍ତି ତାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ଚିତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି । ଉପନ୍ୟାସର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଚୟନ କରି ତାକୁ ସଂପ୍ରସାରଣ କରିବା କିଛି ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ଉପନ୍ୟାସରେ ଅନେକ ଚରିତ୍ରକୁ ନେଇ ଏକ ବଡ଼ କାଳକ୍ରମରେ ଯୋଡିବାକୁ ପଡିଥାଏ । କେଉଁଠି ଚିକିଏ ଯୋଗାଯୋଗ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହେଲେ ସମ୍ଭବତଃ ଉପନ୍ୟାସଟି ପଢିବାର ଯୋଗ୍ୟତା ହରାଏ । ପାଠକ ସେଥିରୁ ମୁହଁ ଫେରେଇ ନିଏ । ମାତ୍ର ପାଠକପାଇଁ ଖୁସିର କଥା ଯେ ବିକାଶା ଏହି ସବୁ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ବେଦନା । ତେଣୁ ଏହା ପାଠକଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିପାରିବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ବାସ୍ତା ପଦ୍ମକେସର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ୧୨୦ ପୃଷ୍ଠାର ଏହି ଉପନ୍ୟାସର ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି ମାତ୍ର ୧୮୦ଟଙ୍କା ।

ସମାରୋହ

ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଡିସେମ୍ବର ସଂଖ୍ୟାର ସମାରୋହ । ସବୁଥିର ପରି ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ଅନେକ ବରଷ ଏବଂ କନିଷ୍ଠ ଲେଖକଙ୍କ ଲେଖା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଅଛନ୍ତି ଇଂ ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଡ. ସୁତେତା ରାଉତ । କଥା ଓ କାହାଣୀରେ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଫେସର ଉପେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ନାୟକ, ଡକ୍ଟର ତ୍ରିନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି, ବିଜୟ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଚୌଧୁରୀ ବରଦାସପୁତ୍ର ଦାସ, ନଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ମନୋଜ କୁମାର ଜେନା, ଡକ୍ଟର ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ନାୟକ ପ୍ରମୁଖ ଏବଂ କବିତାରେ ଅଛନ୍ତି ନରହରି ମିଶ୍ର, ଅଜୟ ପ୍ରଧାନ, ଡା. ମନୋରଞ୍ଜନ ଦାଶ, ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ, ନାଳକଣ୍ଠ ବେହେରା, ପାଠ୍ୟ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପଲ୍ଲବୀ ଦାସ ପ୍ରମୁଖ । ଏହା ସହ ନିୟମିତ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ଚନ୍ଦ୍ରା, ଖେଳ ଓ ଖେଳାଳୀ, ଜ୍ୟୋତିଷ ବିଚାର ପ୍ରଭୃତି । ଏହାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୬୦ ଥିବାବେଳେ ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି ମାତ୍ର ୨୦ ଟଙ୍କା ।

ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଡିସେମ୍ବର ସଂଖ୍ୟାର ସମାରୋହ । ସବୁଥିର ପରି ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ଅନେକ ବରଷ ଏବଂ କନିଷ୍ଠ ଲେଖକଙ୍କ ଲେଖା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଅଛନ୍ତି ଇଂ ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଡ. ସୁତେତା ରାଉତ । କଥା ଓ କାହାଣୀରେ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଫେସର ଉପେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ନାୟକ, ଡକ୍ଟର ତ୍ରିନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି, ବିଜୟ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଚୌଧୁରୀ ବରଦାସପୁତ୍ର ଦାସ, ନଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ମନୋଜ କୁମାର ଜେନା, ଡକ୍ଟର ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ନାୟକ ପ୍ରମୁଖ ଏବଂ କବିତାରେ ଅଛନ୍ତି ନରହରି ମିଶ୍ର, ଅଜୟ ପ୍ରଧାନ, ଡା. ମନୋରଞ୍ଜନ ଦାଶ, ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ, ନାଳକଣ୍ଠ ବେହେରା, ପାଠ୍ୟ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପଲ୍ଲବୀ ଦାସ ପ୍ରମୁଖ । ଏହା ସହ ନିୟମିତ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ଚନ୍ଦ୍ରା, ଖେଳ ଓ ଖେଳାଳୀ, ଜ୍ୟୋତିଷ ବିଚାର ପ୍ରଭୃତି । ଏହାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୬୦ ଥିବାବେଳେ ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି ମାତ୍ର ୨୦ ଟଙ୍କା ।

ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଡିସେମ୍ବର ସଂଖ୍ୟାର ସମାରୋହ । ସବୁଥିର ପରି ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ଅନେକ ବରଷ ଏବଂ କନିଷ୍ଠ ଲେଖକଙ୍କ ଲେଖା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଅଛନ୍ତି ଇଂ ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଡ. ସୁତେତା ରାଉତ । କଥା ଓ କାହାଣୀରେ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଫେସର ଉପେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ନାୟକ, ଡକ୍ଟର ତ୍ରିନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି, ବିଜୟ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଚୌଧୁରୀ ବରଦାସପୁତ୍ର ଦାସ, ନଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ମନୋଜ କୁମାର ଜେନା, ଡକ୍ଟର ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ନାୟକ ପ୍ରମୁଖ ଏବଂ କବିତାରେ ଅଛନ୍ତି ନରହରି ମିଶ୍ର, ଅଜୟ ପ୍ରଧାନ, ଡା. ମନୋରଞ୍ଜନ ଦାଶ, ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ, ନାଳକଣ୍ଠ ବେହେରା, ପାଠ୍ୟ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପଲ୍ଲବୀ ଦାସ ପ୍ରମୁଖ । ଏହା ସହ ନିୟମିତ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ଚନ୍ଦ୍ରା, ଖେଳ ଓ ଖେଳାଳୀ, ଜ୍ୟୋତିଷ ବିଚାର ପ୍ରଭୃତି । ଏହାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୬୦ ଥିବାବେଳେ ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି ମାତ୍ର ୨୦ ଟଙ୍କା ।

ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଡିସେମ୍ବର ସଂଖ୍ୟାର ସମାରୋହ । ସବୁଥିର ପରି ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ଅନେକ ବରଷ ଏବଂ କନିଷ୍ଠ ଲେଖକଙ୍କ ଲେଖା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଅଛନ୍ତି ଇଂ ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଡ. ସୁତେତା ରାଉତ । କଥା ଓ କାହାଣୀରେ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଫେସର ଉପେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ନାୟକ, ଡକ୍ଟର ତ୍ରିନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି, ବିଜୟ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଚୌଧୁରୀ ବରଦାସପୁତ୍ର ଦାସ, ନଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ମନୋଜ କୁମାର ଜେନା, ଡକ୍ଟର ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ନାୟକ ପ୍ରମୁଖ ଏବଂ କବିତାରେ ଅଛନ୍ତି ନରହରି ମିଶ୍ର, ଅଜୟ ପ୍ରଧାନ, ଡା. ମନୋରଞ୍ଜନ ଦାଶ, ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ, ନାଳକଣ୍ଠ ବେହେରା, ପାଠ୍ୟ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପଲ୍ଲବୀ ଦାସ ପ୍ରମୁଖ । ଏହା ସହ ନିୟମିତ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ଚନ୍ଦ୍ରା, ଖେଳ ଓ ଖେଳାଳୀ, ଜ୍ୟୋତିଷ ବିଚାର ପ୍ରଭୃତି । ଏହାର ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୬୦ ଥିବାବେଳେ ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି ମାତ୍ର ୨୦ ଟଙ୍କା ।

କବିତାର ଧାରେ

ପ୍ରଶାନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମା

ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଅନେକ ଭାବନା ଭାବେ ମନେ କେତେ କଥା ଦିଆଖି ବୁଲେଇ ଦେଖେ ଯେବେସବୁ ବୁଲେ ତାର ସେହି ମଥା । ଭାବେ ବସି ସେହି ଲେଖକି ଯେ ମୁହିଁ କବିତାର ଧାରେ ଧାରେ ଅଭୁଲ । ସ୍ମୃତିସେ ହୋଇଯେ ରୁହନ୍ତା ହୃଦୟର ବନ୍ଧା ଘରେ । କାଗଜ କଳମ ଧରି କଣେ ସେହି କବିତାର କେତେ ଅଙ୍କ ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଲେଖୁ ତାଲେ ସେହି ଭାବନାର କେତେ ବାକ । ତଥାପି ମନରେ ପାଏନାହିଁ ଶାନ୍ତି ଭାବେ ଆଉ କେତେ କଥା କିପରି ହୋଇବ ପୁରଣ ଯେ ଏହା ଲିପିବଦ୍ଧ ହେବ ଗାଥା । ପକାଶପୁର, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଅନେକ ଭାବନା ଭାବେ ମନେ କେତେ କଥା ଦିଆଖି ବୁଲେଇ ଦେଖେ ଯେବେସବୁ ବୁଲେ ତାର ସେହି ମଥା । ଭାବେ ବସି ସେହି ଲେଖକି ଯେ ମୁହିଁ କବିତାର ଧାରେ ଧାରେ ଅଭୁଲ । ସ୍ମୃତିସେ ହୋଇଯେ ରୁହନ୍ତା ହୃଦୟର ବନ୍ଧା ଘରେ । କାଗଜ କଳମ ଧରି କଣେ ସେହି କବିତାର କେତେ ଅଙ୍କ ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଲେଖୁ ତାଲେ ସେହି ଭାବନାର କେତେ ବାକ । ତଥାପି ମନରେ ପାଏନାହିଁ ଶାନ୍ତି ଭାବେ ଆଉ କେତେ କଥା କିପରି ହୋଇବ ପୁରଣ ଯେ ଏହା ଲିପିବଦ୍ଧ ହେବ ଗାଥା । ପକାଶପୁର, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଅନେକ ଭାବନା ଭାବେ ମନେ କେତେ କଥା ଦିଆଖି ବୁଲେଇ ଦେଖେ ଯେବେସବୁ ବୁଲେ ତାର ସେହି ମଥା । ଭାବେ ବସି ସେହି ଲେଖକି ଯେ ମୁହିଁ କବିତାର ଧାରେ ଧାରେ ଅଭୁଲ । ସ୍ମୃତିସେ ହୋଇଯେ ରୁହନ୍ତା ହୃଦୟର ବନ୍ଧା ଘରେ । କାଗଜ କଳମ ଧରି କଣେ ସେହି କବିତାର କେତେ ଅଙ୍କ ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଲେଖୁ ତାଲେ ସେହି ଭାବନାର କେତେ ବାକ । ତଥାପି ମନରେ ପାଏନାହିଁ ଶାନ୍ତି ଭାବେ ଆଉ କେତେ କଥା କିପରି ହୋଇବ ପୁରଣ ଯେ ଏହା ଲିପିବଦ୍ଧ ହେବ ଗାଥା । ପକାଶପୁର, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଅନେକ ଭାବନା ଭାବେ ମନେ କେତେ କଥା ଦିଆଖି ବୁଲେଇ ଦେଖେ ଯେବେସବୁ ବୁଲେ ତାର ସେହି ମଥା । ଭାବେ ବସି ସେହି ଲେଖକି ଯେ ମୁହିଁ କବିତାର ଧାରେ ଧାରେ ଅଭୁଲ । ସ୍ମୃତିସେ ହୋଇଯେ ରୁହନ୍ତା ହୃଦୟର ବନ୍ଧା ଘରେ । କାଗଜ କଳମ ଧରି କଣେ ସେହି କବିତାର କେତେ ଅଙ୍କ ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଲେଖୁ ତାଲେ ସେହି ଭାବନାର କେତେ ବାକ । ତଥାପି ମନରେ ପାଏନାହିଁ ଶାନ୍ତି ଭାବେ ଆଉ କେତେ କଥା କିପରି ହୋଇବ ପୁରଣ ଯେ ଏହା ଲିପିବଦ୍ଧ ହେବ ଗାଥା । ପକାଶପୁର, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଅନେକ ଭାବନା ଭାବେ ମନେ କେତେ କଥା ଦିଆଖି ବୁଲେଇ ଦେଖେ ଯେବେସବୁ ବୁଲେ ତାର ସେହି ମଥା । ଭାବେ ବସି ସେହି ଲେଖକି ଯେ ମୁହିଁ କବିତାର ଧାରେ ଧାରେ ଅଭୁଲ । ସ୍ମୃତିସେ ହୋଇଯେ ରୁହନ୍ତା ହୃଦୟର ବନ୍ଧା ଘରେ । କାଗଜ କଳମ ଧରି କଣେ ସେହି କବିତାର କେତେ ଅଙ୍କ ଏକାନ୍ତରେ ବସି ଲେଖୁ ତାଲେ ସେହି ଭାବନାର କେତେ ବାକ । ତଥାପି ମନରେ ପାଏନାହିଁ ଶାନ୍ତି ଭାବେ ଆଉ କେତେ କଥା କିପରି ହୋଇବ ପୁରଣ ଯେ ଏହା ଲିପିବଦ୍ଧ ହେବ ଗାଥା । ପକାଶପୁର, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଭୁବନେଶ୍ୱର

